

PRIPOROČILA ZA UČINKOVITEJŠE ZAGOTAVLJANJE NAJVEČJE OTROKOVE KORISTI V CIVILNIH SODNIH POSTOPKIH V SLOVENIJI

**Skupni projekt EVROPSKE UNIJE in Sveta Evrope
“Zagotavljanje največje koristi otrok v civilnih sodnih postopkih v Sloveniji”
23SI08**

Projekt sofinancirata Evropska unija preko instrumenta za tehnično pomoč in Svet Evrope, ki ga v sodelovanju z Generalnim direktoratom Evropske komisije za podporo strukturnim reformam (DG REFORM) tudi izvaja.

dr. Jasna Murgel, mag. Tadeja Oštir in Zoran Stankić Rupnik

trajanje sodnih postopkov

- Postopki na sodišču v splošnem trajajo predolgo
- Posamezni postopki in njihovo trajanje
- Pomanjkanje izvedencev s področja klinične psihologije
- Pomanjkanje ustreznih programov za starše
- Pomanjkljiva informiranost o pravnih vidikih življenja družine po razpadu življenjske skupnosti staršev.

informiranost javnosti o pravnih vidikih življenja družine po razpadu življenjske skupnosti staršev

- Postopek pred sodiščem
- Odločanje o varstvu, vzgoji, stikih, preživljanju
- Odločanje o izvajanju starševske skrbi
- Sklenitev sporazuma
- Če se starša ne sporazumeta, odloči sodišče
- Tekmovanje med staršema na škodo otrok

kako ravnati v primeru nasilja nad otrokom

- Zakonska ureditev je ustrezna, postopki so določeni kot prednostni oziroma nujni, sodišče lahko izreče različne ukrepe
- Protokol priporočenega ravnanja
- Ocena stopnje ogroženosti žrtve
- Nezavezujoč delovni pripomoček za boljše prepoznavanje okoliščin, pomembnih za hitro in učinkovito zaščito otroka – žrtve nasilja
- Prepoznavanje rizičnih in varovalnih dejavnikov
- Medinstitucionalna delovna skupina
- Projekt po vzoru priprave Protokola za vodenje postopkov prisilne izvršitve odločb o odvzemu otroka z neposredno izročitvijo

Nadzor nad izvajanjem starševske skrbi (171. člen DZ)

.V DZ bi bilo treba bolj podrobno urediti pristojnosti sodišča in CSD.

.Možnost izreka denarne kazni za nespoštovanje ukrepa nadzora nad izvrševanjem starševske skrb po vzoru možnosti, določene v 103. členu ZNP-1?

Zagotovitev obravnav in terapij za starše/otroke(170. člen DZ)

.za izvajanje ukrepov trajnejšega značaja je pomembno, da se starše vključi v ustrezne programe in oblike pomoči ter obravnav, ob sodelovanju CSD na podlagi načrta pomoči družini (170. člen DZ)

.Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in Ministrstvo za zdravje morata zagotoviti ustrezno dostopnost terapij, psihiatričnega zdravljenja, zdravljenja odvisnosti od alkohola ali nedovoljenih drog ter drugih zdravstvenih, izobraževalnih in psihosocialnih programov, ki trenutno niso dostopni po celotni državi.

Vloga nevladnih organizacij

.NVO bi bilo treba v še večji meri vključiti v zagotavljanje terapij, zdravljenja odvisnosti od alkohola in od prepovedanih drog ter drugih izobraževalnih in psihosocialnih programov.

.S širšo vključitvijo nevladnih organizacij v izvajanje navedenih obravnav bi bilo mogoče zagotoviti njihovo širšo dostopnost.

Vloga nevladnih organizacij

.NVO bi bilo treba v še večji meri vključiti v zagotavljanje terapij, zdravljenja odvisnosti od alkohola in od prepovedanih drog ter drugih izobraževalnih in psihosocialnih programov.

.S širšo vključitvijo nevladnih organizacij v izvajanje navedenih obravnav bi bilo mogoče zagotoviti njihovo širšo dostopnost.

Otroci s posebnimi potrebami

.treba je uskladiti določbe DZ in predpisov, ki zadevajo otroke s posebnimi potrebami (zlasti ZUOPP-1) tako, da bi bilo omogočeno upoštevanje največje koristi teh otrok ob upoštevanju njihovih posebnosti.

.npr. mnenje komisije za usmerjanje o tem, v kateri zavod naj se usmeri (vpiše otroka)

mehanizmi sodelovanja in svetovanja otrok, strukture zastopanja in zagovorništva

• razgovor na CSD, neformalni razgovor s sodnikom, zagovornik otroka, kolizijski skrbnik, forenzični intervju v Hiši za otroke – kardinalna lastnost vseh načinov izražanja mnenja je, da je otrok slišan!

• kolizijski skrbnik (KS): postopek za varstvo in vzgojo mld. otroka, če starša ne ravnata v otrokovo korist in je konflikt take narave, da ogroža otroka, ob sodelovanju CSD in izvedenca pa ni mogoče zavarovati koristi otroka; očetovski spori, v katerih je otrok udeleženec postopka, ki še ni dopolnil 15 let; ko starša soglašata z namestitvijo otroka v zavod, vendar ne otrok

- pritožba zoper sklep ne zadrži izvršitve sklepa/zadrži, ko je KS imenovan
- ni dovolj določno opredeljena narava dela oz naloge KS
- pomembna vloga odvetnikov kot KS

Naloga kolizijskega skrbnika

- .o delu KS se ve zelo malo, tudi zato, ker so določbe DZ in ZNP-1 glede KS zelo skope in v njih ni natančno navedena naloga KS
- .ni navedeno, kakša naloga je KS in kaj mora narediti (kdaj se mora pogovoriti z otrokom, kako naj poda poročilo na sodišče, kaj mora to vsebovati, ali lahko opravlja vsa procesna dejanja, vlaga predloge za izdajo ZO in drugo
- .v nakaterih sklepih o postavitvi niso opredeljene naloge KS, v drugih pa zelo malo, kot na primer, da pregleda spis in se z otrokom pogovori, čeprav včasih to ni mogoče ali ni v korist otroka
- .KS zato ravnajo po svojem najboljšem prepričanju in v največjo korist otroka
- .delo KS pred pravnomočnostjo sklepa o imenovanju

Ugotovitve

- .naloge in odgovornosti KS bi morale biti jasno opredeljene
- .bolj določno navesti razloge, kdaj se postavi KS
- .ni enotnega sistema za imenovanje KS
- .KS niso enako usposobljeni – sprejeti je treba pravila za usposabljanje KS
- .usposabljanje odvetnikov v družinskih postopkih
- .jasna opredelitev pravic otrok v sodnem postopku
- .financiranje KS